

РАДА

газета політична, економична і літературна
ВИХОДИТЬ щодня, ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ.
Рік третій.

Приймається передплата рік 1908
на українську політичну, економичну і літературну газету

(рік видання газети)

РАДА,

яка виходить у Києві щодня, окрім понеділків і двох після свят, українською мовою по програмі звичайних великих політичних газет.

Напрямок газети непартійний демократично-поступовий.

Особливу увагу РАДА звертає на місцеве життя провінції.

Власні кореспонденти в столицях і по всіх значущих містах України.

— РАДА має в Державній Думі і Державній Раді кореспондентів

ВЛАСНИХ

НА РІК

РОКОВІ ПЕРЕДПЛАТИНИ ОДЕРЖАТЬ

6

карб.

БЕЗПЛАТНО:

Т. Шевченка „Кобзарь“

останнього нового видання під редакцією В. Доманецького, яке входить новознайдені твори поета, ще нігде не друковані.

Одержані „Кобзарь“ не тільки ті передплатники, які зразу заплатили всі гроші, а і ті рокові, що виплачують частками в строки, визначені в умовах передплати після останнього внеску.

Умови передплати в заголовку.

Адреса редакції і головної контори: у Києві, Велика Підвальна вул., д. 6, біля Золотих воріт. Телефон 1458.

Редактор М. Павловський.

Видавець С. Чикаленко.

Театр Т-ва Грамотності.

Труповою українськими артистами під орудою МИКОЛИ САДОВСЬКОГО

Сьогодні, 22-го лютого, бенефіс артистки З. А. Ільївської, виставлено буде „Відь“, фантаст. оп. на 4 д. з апофеозом. Роль „Паночки“ виконав З. А. Ільївська. Участь бере вся трупа і хор. Початок вистави о 8 г. в.

АНОНС: У п'ятницю 25-го лютого, вистава на користі артилі капелінів „Лігант Аза“, на 5 д. Вілеті продаються.

Відповідальний режисер М. Садовський. Капельмейстер Густав Елінек.

— 2 — 18

Театр „СОЛОВЦОВ“

Сезон 1907—1908.

Дірекція І. Є. Дуван-Торцовська.

Сьогодні, 22-го лютого, „Блестяща кар'єра“, п'еса на 4 д. Початок о 8 г. в. Білети, що взяті на цю п'есу на 23-е, дійсні на 22. 23-го „Наслідний принц“, п'еса на 5 д. 24-го „Колдуња“, Чіркова. 25-го по загальноприступним цінам „Орлеонок“, др. на 5 д. 26-го спектакль артилі капелінів — „Больные люди“, п. на 2 д. „Золота Ева“, ком. на 3 д. 27-го вранці, по зменшених цін. „Царь Федоръ Иоанновичъ“, траг. на 5 д. 29-го Бенефіс А. А. Пасхалової — „Сказка“, Шнейцера. „Свадьба“, Чехова. 30-го „Марія Іванова“, Чіркова.

— 3 — 18

Городський театр.

Дирекція С. В. Брикіна.

Сьогодні, 22-го лютого, 1-й раз по відновленню „Вертеръ“. Вер. уч. д-ки: Де-Рібас, Негіна; д-д: Орішкевич, Зелінський, Тихонов. Початок о 7 1/2, год. в. 23-го у 17-й раз „Царь плотникъ“. Вер. уч. д-ки: Арцибашева, Платонова; д-д: Орішкевич, Фон-Ріген, Андреев, Воскін, Тихонов, Чесевич. 25-го 1-го сп. абоно. „Русалка“. Вер. уч. д-ки: Балашовська, Негіна, Більська; д-д: Мосін, Бессе. 26-го для 1-го вих. арт. Московськ. приватн. оп. А. А. Де-Анін — „Карменъ“. Партю „Карменъ“ викон. А. А. Де-Анін. 27-го два сп.: „Піковая Дача“. В недалекому часі відбудеться бенефіс хору та оркестру, виставлено буде у 1-й раз у Києві оп. Н. А. Римського-Корсакова „Сказка о царі Салтанѣ“, з нов. обст. Білеті продаються.

— 4 — 18

ГРАМОФОНИ

Товариство 15 карб. до 100 карб. Грамофонні пластинки. Грамофон-Фонографи

Шате і валки до них у великому виборі.

головне депо музичних струментів і нот

Г. І. ІНДРЖИШЕКА у Києві, Хрестатик, 58.

Прейс-курант. безкоштовно.

гд. 7-6

Од Головної Контори.

Головна контора оповідає, що „Кобзарь“ буде розіслано передплатникам закаженою

бандерою, через це просить всіх тих передплатників, які одержують газету на

бандерою, на яких доріг, на яких не приймається закажана кореспонденція, подати як

заяву в місцевій поштівці, на яку треба відправити „Кобзарь“. Подачу адреси для висилки

закаженої газети, обов'язково треба подати точно адресу, по якій одбирається газета.

— 57 — 5

УКРАЇНСЬКИЙ КЛУБ ГРОМАДА

В Петербурзі, Невський 47/1, кв. 18, буд. Палкіна.

Відчинений кожен день. По неділям і четвергам вечірки і реферати. Записується

також. Дієльні члені на рік платять 10 карб. і користуються активним і пасивним

правом. Постійні гости платять на рік 1 карб. і користуються тільки активним правом.

— 63 — 2

Адреса редакції і головної контори:
у Києві, Велика Підвальна вул. д. 6,
біля Золотих воріт.

— Телефон редакції 1458. —

Телефон друкарні 1069.

Умови передплати на рік 1908

на	на	на	на	на	на	на	на	на	на
1 рік	11 м.	10 м.	9 м.	8 м.	7 м.	6 м.	5 м.	4 м.	3 м.
6.	5.70	5.20	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25	1.75

Рокові передплатники можуть виплачувати передплату частками, в 2 строки: на 1 лют. 3 карб. і на 1 бер. 3 карб., в 3 строки: на 1 лют. 2 карб., на 1 бер. 2 карб., і на 1 бер. 1 карб., на 1 бер. 1 карб., на 1 бер. 1 карб.

За границю на рік 1 карб., на півроку 5 карб.

50 к., на 3 міс. 2 карб. 75 к., на 1 міс. 1 карб.

Передплата приймається тільки з 1-го

числа кожного місяця.

За зміну адреси 30 коп.

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінювати статі; більші статі, до друку неготові, переховуються і редакції. З місяці видається й компактними

і дописи одразу зникають.

Рукописи, на яких не зазначені умови друку, вважаються безплатними.

Умови друкування оповісток:

За рядок п'ятірку попереду тексту або за його місце платиться: за перший раз 40 коп., за другий 20 коп.

За рядок п'ятірку після тексту: за перший раз 20 коп., за другий — 10 коп. Хто шукає заробітку, платить за оповістку в 3 рядки 10 коп. за раз

тільки відповідає їй в такому тоні, а що їй бере на себе невдаче завдання визначати межі її компетенції.

І поруч з цим — прямодушне признання відомого князя Мещерського. „Мені“ — писе він в „Гражданці“ — пощастило прочитати секретну книгу: справовдання державного контролю за 1905 рік. Після цього читання я не спав цілу ніч. Мене душили страшні сні про марнотратства й крадіжки в морському та військовому відомствах.

Можна собі уявити, про які речі оповідається в тому справовданні, коли вже сам князь Мещерський, особа приватна, читав співаком книгу проф. Озерова („Какъ расходуются въ России народныя деньги“), але там, очевидно, розказано не все, бо хоч д. Озеров і хвалився, що в державному контролі з ним поводилися дуже честно, та йому, мабуть, не показали.

Характерно що те, що князь Мещерський, особа приватна, читав співаком книгу проф. Озерова, відомого відчуждения... Коли культура кого з цієї частини українського демосу й зачепила, то хіба тильки свою негативною стороною: такий Пузирь, коли й читає, наприклад, що не буде, то хіба тильки „Свєтъ“ або ж „Русское Знамя“, з яких, звичайно, він нічого не може дінатися ні про Котляревського, ні про Нечуя, ні про Лисенка або Заньковецьку. За те добре навчитися з цих газет, я засновувати „Огні“ союзу руського народу, як дурити сільську голову общинкою від імені „союзу“ дати землю без „принудительного отчуждения“.

Ми не знаємо, як справа стоїть що до національної свідомості в kraju по розумінню цього слова та до поширення своїх національних геніїв у інших недержавних народів, чи знає там простий народ своїх видатних людей, чи бере він участь у відновленні Іх. Що ж до нас, то можна заздалегідь сказати, що усі національні свята що довго матимуть характер інтелігентський — городянський, не вважаючи на те, що наша стихія є не город, а село і наша література і умілість засновані і відновлюють в собі життя здебільшого не города, а села. Можна з певністю сказати, що доти наша національна свята матимуть характер інтелігентський — городянський, доти на них не буде чутно голосу українського села, аж поки ця ж таки інтелігентія не доживе руки і не поділє про те, що широкі народні маси знали, хто вони, чи сини, яких батьків".

Звичайно, що йти під цей час з такою місією до Пузиря — річ небезпечна та безнадійна; але й по-за Пузирями на селі є серед кого працювати. Тільки тоді, коли прокинеться у нашого народу те, що звикли ми вважати національною свідомістю, тільки тоді наш народ братиме активну участь у відновленні тих талантів, яких родить рідна земля.

Гр. Сьогодній.

З невських берегів.

XVII.

Новий поворот і наші тості.

Ми переживаємо тяжкий час — час „отлива“ громадського настрою, громадської енергії, час підуналу того надзвичайно використаного альтруїстичного почуття, котрим насикрізь було пронято і жило наше громадянство в дні свобод.

Але помічаючи в

батько Його був священиком. Українське походження відбилося на Його наукових працях особливо першого періоду довоєнної діяльності. Працюючи потім редактором історії літератури, М. Дашкевич, як учений, пильно стежив і за українською літературою. Про це свідчать його праці по історії літератури і особливо його видатна праця „Разборъ сочинений Н. Петрова: „Очерки украинской литературы”. Покійному професорові академія наук додручила зробити це волоським властям. І от приходить старшина з писарем до селянина в хаті.

— Хліб є? — запитує.

— Нема, — тяжко вітхнувшись, відповідає селянин, — зовсім нема хліба.

— А оце що, — каже старшина, побачивши окраєць черствого хліба на столі. — Шо ж ти брешеш, що у тебе нема хліба. Пиши, що хліб у Його є,

І задоволене своєю працею, волосне начальство простує далі, лишивши голодного селяниня ін в сих, ні в тих.

◆ 3 Поділля „За літературу“. За розповсюдження непевної літератури поміж людністю на передмісті г. Вінниці — „Старий город“ Андрія Постоловського приговорено на 1 рік до кропоті і от тепер одбувати кару одправлено Його в г. Кам'янець, в тюрму. Жінка Його і пятеро дітей застали зовсім з всіх засобів до життя і терплять страшенну нужду. У їх тільки всього і майна, що — власна хата.

◆ Убивство. В м. Тульчині, брашлавського повіту, вистрілом в вікно хтось убив дочку священика Опокова. Гомонять люди, ніби якісь почтовий чиновник, що був закоханий в неї.

(Од власн. кор.).

◆ З Чернігівщиною. З життя сельських кооперацій. Швидко вже рік мине, як засновано в с. Мутині, кролевецького повіту, „товариство потребителів“. Членів зразу ж засяяло было чоловіків 100; назібрали грошей коло 2000 карб. і на їх одиниці „товариству крамницю“. Спершу справа пішла досить гарно, та відтак тралілось лихо, що пошкодило трохи спаї. Двое з членів пойшли кудись то купувати крам і от в дорозі у одного з них украдено 500 карб. Він жаже, що вкрадено, але дехто з членів гадає, що тут не без гріха. Найшлись члені, що поспішили забрати назад свої пай, через це зменшилося число членів та гроші у „товариства“. Члени бідаються, що не знають, де Ім дешевше купувати крам. Ішкода іще, що нема на селі тимущих людей, які взялися б вести справу в крамниці, бо теперішні прикащи, прости селянин, нікак не зможе впоратися з нею: „морока, каке, мені з книжками по крамниці, — нікак з ними ладу, не добереш“. А оце довідалися селянин, члени „товариства“ з „Календарем Просвіти“ про книжки В. Доманського: „Товарисіві крамниці“ та „Про сільську кооперацію“, і зараз же виписали їх з „Української книгарні“ у Кієві. Ці книжки припали до вподобі селянинам, бо писані „по їхньому“ (себою по Українському).

(З „Слова“).

◆ „Клуб улиничних хлопців“. Цими днями поліція накрила в Кієві студента харківського університета Олександра Яскевича та й другого студента кіровського університета Владислава Ляндебурзького, що за прикладом московського товариства „Сеттлмент“ (культурний посілок), в буд. № 21 на Іванівській ул. І собі заснували також саме товариство. 11 января вони відправили там перші збори для хлопчиків усього з 10 душ. Хлопці вибрали з поміж себе голову — учня 1-го класу залізничної школи Ковтунова і вчинили та бавились тоді цілий день. 19 января було впоражено уже п'яті „загальні“ збори клубу улиничних хлопців, коли було вже 12 дітей. Тоді ж як зайшла в цей „клуб“ поліція, там було тільки два хлопчики, що гравали собі в міча в присутності В. Ляндебурзького. При „клубі“ є хатині гімнастика, лото-шахмати і інші забавки, російські, українські та польські книжки для дітей. Наука з дітьми в Йому ще не була платно. Знаку п. поліції створено про все це написано протокол.

◆ Вечір народніх дум та пісень. У четвер, 24 января, в народній автіопере (Бульв.-Кудрявська, 26) має відбутися другий вечір народніх дум та пісень виконанні українського кобзаря Т. Пархоменка, при участі народного хора під орудою Н. В. Опанасенка. Проф. В. Н. Перетць ласкаво згодився прочитати на вечір свій реферат „О малорусскихъ“.

◆ Статистика пожеж у Києві. Всього пожеж в Києві, що гасила горослка пожарна команда, за 1907 рік зареєстровано 237; з IХ—214 в самому місті, 5—на території півд.-захід. заліз., 16 по передмістях і 2 в Миколаївській Слобідці. Найбільше пожеж припадає на земні місця: в декабрі—36 інцидентів; далі такий порядок: в січні—26, в люті—20, но-ябрі 19, февралі—18, а відтім по 17, в жовтні—16, марті—15, іюні—13 і в липні—6. Під час тушіння пожеж з пожарної команди двоє зовсім погибли, 14 тільки забились, 9 поранілися і 1 попікся; з сторонніх людей троє, залишилося в диму.

◆ З Київщини. Нова тюрма. Кіев. В. повідомлюють, ніби в г. Сквири є думка найнятише ще дім під тюрму, бо стара тюрма занадто переволнена зараз і вже зовсім нікуда садовити арештованих.

◆ У тюрмі. Бердичів страждана тіснота: в ній зараз сидить замісце 250 душ, як належиться по штату, аж 500 в зважі. Так само і тюремна лікарня переволнена: в ній лежить зараз 40 душ, тим часом як справді може бути тільки 20 в зважі. Та хіба ж це тільки в бердичівській тюрмі? Усі російські тюрми зараз не порожні.

(Од власн. кор.).

◆ З Волині. Прибув хліб. 18 января в Житомир прибув вагон зерна — хліба, всього 750 пуд. для голодних в житомирській губ. Цей хліб куплено в тамбовській губ.

Інші вагони з хлібом одправлено далі в різкі місцевості Волині.

◆ Статистика голодної нужди. Як по-відомляє „В. В.“, статистико-економічний розслідувальний комісія, уже доведено до по-ловини й, треба сподіватись, до нового урожаю Його буде закінчено. Але цікаво, те, як він ведеться. Комісія передала що місце повітові земські управи, а управа дorchища зробити це волоським властям. І от приходить старшина з писарем до селянина в хаті.

— Хліб є? — запитує.

— Нема, — тяжко вітхнувшись, відповідає селянин, — зовсім нема хліба.

— А оце що, — каже старшина, побачивши окраєць черствого хліба на столі. — Шо ж ти брешеш, що у тебе нема хліба. Пиши, що хліб у Його є,

І задоволене своєю працею, волосне начальство простує далі, лишивши голодного селяниня ін в сих, ні в тих.

◆ 3 Поділля „За літературу“. За розповсюдження непевної літератури поміж людністю на передмісті г. Вінниці — „Старий город“ Андрія Постоловського приговорено на 1 рік до кропоті і от тепер одбувати кару одправлено Його в г. Кам'янець, в тюрму. Жінка Його і пятеро дітей застали зовсім з всіх засобів до життя і терплять страшенну нужду. У їх тільки всього і майна, що — власна хата.

◆ Ревізія краму по дея-яких крамницях. 20 января прибува у Київ чиновник таможенного відомства Я. В. Андрієвський з уповноваженням зробити ревізію краму по дея-яких магазинах. З Його наказу того ж дні з самого ранку було дея-які магазини запечатано в районі Хрестатика та по близьких вулицях. Цілесінний день потім д. Андрієвський ревізував магазин Хасельмана та Є. Бебешко не арештовано.

◆ Ревізія краму по дея-яких крамницях. 20 января прибува у Київ чиновник таможенного відомства Я. В. Андрієвський з уповноваженням зробити ревізію краму по дея-яких магазинах. З Його наказу того ж дні з самого ранку було дея-які магазини запечатано в районі Хрестатика та по близьких вулицях. Цілесінний день потім д. Андрієвський ревізував магазин Хасельмана та Є. Бебешко не арештовано.

◆ Вісті з суда. Позивання редактора „Кіевлянина“ Його співробітника Савенка. 11 января в кієвській окружній суд од редактора-видавця житомирської газети „Вістникъ Волини“ вступило в дію. Савенка, як чиновник поспішили забрати назад свої пай, через це зменшилося число членів та грошей у „товариства“. Члени бідаються, що не знають, де Ім дешевше купувати крам. Ішкода іще, що нема на селі тимущих людей, які взялися б вести справу в крамниці, бо теперішні прикащи, прости селянин, нікак не зможе впоратися з нею: „морока, каке, мені з книжками по крамниці, — нікак з ними ладу, не добереш“. А оце довідалися селянин, члени „товариства“ з „Календарем Просвіти“ про книжки В. Доманського: „Товарисіві крамниці“ та „Про сільську кооперацію“, і зараз же виписали їх з „Української книгарні“ у Кієві. Ці книжки припали до вподобі селянинам, бо писані „по їхньому“ (себою по Українському).

(З „Слова“).

◆ З Полтавщини. Загальнопросвітні курси в Полтаві. „П. Г.“ повідомляє, що гурток інтелігентних осіб надумав в близькі часи одкрити в Полтаві загально-просвітні курси, які останнім часами заводяться й по бағатох інших городах. Завданих цих курсів — підготовляти тих, що не скінчили середніх шкіл, за курс гімназичний або реально школи. І таким чином дати спромогу Ім поступати в вищу школу. Ініціаторами цього виступили кілька педагогів місцевих середніх шкіл. Курси на нашу думку, варто поміркувати всім чим, кого надійті до себе ще й досі Сібір, — та ще І добре поміркувати.

ходаки, приблизно від 9.000 семей*). Київщина, очевидччи, ні краплі не турбувало, що сила переселенців чогось вертается до дому. Як уже подавалось в № 282 „Ради“, 12 декабря 1907 р. голова ради міністрів, п. Столін, телеграфував п. київському губернатору, що по зібраних відомостях переселенські управління засяяли, що за ходаками Київщини залізли в Сібір 12.070 пів землі, приблизно на 24.140 душ. П. Столін прохав дізватися, скільки саме хазяїні рішуче наявалося переселитися в 1908 р. на залічені землі з кожного повіту, — окрім додало, що відомі східні країни: Забайкальською, Амурською та Приморською, ділі до Томської губ. і, нарешті до тюрми на два міс. Підсудних Щегленка, Б. Бобрія, П. Петрова, П. Кушевиця, В. Зикова та П. Агєєва (всього 11 душ), як винихних по 2691 ст. каря зак., позбавили всіх прав, до тюрми на 8 міс.; підсудних: А. Гилья, Л. Дикова, С. Юкова, І. Лоси І. П. Іванова — до тюрми на два міс. Підсудних Щегленка, Савельєва й Іванова, якого обвинувачували в убивстві єврея Містечкіна, і Савельєва, якого обвинувачували в розбішанстві, в цих провінціях викрадано.

Але ось в 1 год. дня вийшли судді і прочитали приговор.

З усіх 80 підсудних в справі про київський погром і опір тих, кого з той чи іншої причини було відокремлено, приговорено: І. Латася, А. Мармуза, А. Жидкова, К. Пивоваренка, Я. Савельєва, А. Щегленка, І. Бобрія, П. Петрова, П. Кушевиця, В. Зикова та П. Агєєва (всього 11 душ), як винихних по 2691 ст. каря зак., позбавили всіх прав, до тюрми на 8 міс.; підсудних: А. Гилья, Л. Дикова, С. Юкова, І. Лоси І. П. Іванова — до тюрми на два міс. Підсудних Щегленка, Савельєва й Іванова, якого обвинувачували в убивстві єврея Містечкіна, і Савельєва, якого обвинувачували в розбішанстві, в цих провінціях викрадано.

Але зважаючи на обставини, що полегчують провінції підсудних, суд постановив клопотати перед царем, щоб кару Ім, опір тильки Щегленку, Савельєва й Іванова, було зменшено: для тих, що засуджені на 8 міс. до тюрми, — на 2 міс., а для засудженого на 2 міс., — на 2 тижні аренчу при поліпші.

Інших 54 підсудних, між ними і Широкова та Гольдера, виправдано зовсім.

Засуджені долучили оборонцім подати касаційну скаргу і про це повідомив суд присадів. Шмаков.

Після того, як приговор було прочитано, підсудні прикладали священика і в залі суда, відомі перед царем, щоб кару Ім, опір тильки Щегленку, Савельєва й Іванова, було одігравлено молебнь.

ПІСЛЯ ПРОВІДНОГО

ЯРОСЛАВЛЬ, 20. Московська палата присудила за належність до ярославської бойової організації: гімназістку — до кропоті на два роки, учни технічної школи — до заслання; студента за належність до нелегального товариства — до кропоті на два місяці.

ВОРОНІЖ, 20. Харківська судова палата по справі про декабристську забастовку в 1905 р. присудила до кропоті на ріжкі строки (од двох до восьми місяців) 17 чоловіків; 22 виправдано.

(Од власн. кореспондента).

ПОЛТАВА, 21. В Диканці під час допиту побито арештованого учня сільсько-хазяїнської школи Курилка. Лікар констатував у нього свіжий розрив барабанної перепонки. Побито також фершала Тишковського, який ішов подати медичну поміч побитому Курилкові. Шоб зробити слідство, прийхав справник.

ТРУСИ І АРЕШТИ.

ПЯТИГОРСЬК, 19. В Кисловодську затримано двох убивців Бетановича та його губернантку.

ДІЛЛЬНІСТЬ АДМІНІСТРАЦІЇ.

ПЕТЕРБУРГ, 20. За порушення обов'язкових постанов градоначальник о

ковецька. Вона її грава не зовсім рівно. Були моменти, коли артистка справді захоплювала глядачів своєю цирістю. Особливо гарно провела Заньковецьку сцену з матір'ю в кінці третьої дії. Значно краще і рівніше пройшла в артистки друга вистава „Надії“.

Особливу увагу звернула на себе свою грою до „Надії“ д. Борисоглібська.

Критика, звичайно, одводить найбільше місця прем'єрам труп, решта ж артистів—лишається в неї у затінку, але талант д. Борисоглібської залишувє того, щоб на нього звертати більше уваги. Ця артистка здебільшого виступає в другорядних скромніх ролях. Але вона проводить їх завжди з такою натуральністю, з такою широю простотою, що глядачам здається, ніби артистка зовсім не грає, а просто по буденному поводиться на сцені, як в самому житті. Ця сторона сценічного талану д. Борисоглібської як найкраще проявилася і на виставах „Надії“. Роль Кнатре Фермер виконала вона надзвичайно гарно, рівно. Особливо ж удався її останній акт.

Без лишніх афектацій, без всякої пафосу, Фермер-Борисоглібська, довідавши про смерть своїх синів, виявила свою горе так, як виявилася його жокня мати, що втеряла в своєму житті все. Її вміння, її істерика—це була сама правда, а через те, що авторами не додержуються ті умови, про які ми писали кілька разів.

Тому, висловлюючи щиру подяку всім, хто має охоту своєю працею допомагати найширшому освітленню місцевого життя на території України, ми звертаємося до всіх наших кореспондентів в великих проханнях звертати свою увагу на згадані умови.

Крім того мусимо додати ще осьщо.

Чимало кореспондентів пишуть свої дісписи надзвичайно ігноруючи, робленою мовою, наче навмисне уникаючи народніх виразів та авторітів. Не кажучи вже про те, що виправдання таких писань завдає чимало клопоту редакції, ще не корисно як для читачів газети, так і для самої української мови взагалі: багато характерних, дуже влучних слів та місцевих виразів, що згодом, беззаречно, можуть завоювати собі місце в літературній мові, або навіть замінити не досить добре чи маловідповідні сучасні вирази, лишаються забутими, невідомими.

Через це ми уважно просимо всіх наших шановних дісписувачів не пуратися народних виразів та слів, а, по змові, вживати в своїх писаннях народної місцевої мови.

Це буде заслугою не тільки перед газетою, а й перед всією українською нацією.

Редакція.

ДОПИСИ.

(Од власних кореспондентів).

C. КОЛОДІСТЕ (звенигор. повіту). Шестеро селян з нашого села, засилилою адміністративним порядком на два роки до Вологодської губернії, а сина місцевого батюшки, українського письменника Василя Доманицького постановлено вислати у Вологодщину аж на три роки. Д-р Доманицький мав великий вплив на людей. Два роки (1904—1905), повернувшись з заходу, де він лічився од сухотів, Доманицький жив на селі безвідядно. За цей час він завів у себе в Колодістому—та по деяких сусідніх селах потребительські крамниці, вибудував у своєму селі Народний Дім, давав селянам юридичні та інші поради. Коли г. Зенінградіці одбувалися з почину предводителя дворянства Присінчина з Талді сельських уповноважених, то громада с. Колодістого послала на з'їзд Доманицького. На з'їзді селяне обрали його головою. Це не подобалось адміністрації. Коли місцевий стражник тяжко побив старого ліді, і зоказував губернатора того стражника забрали з села, то він почав писати на Доманицького донос за доносом. Атмосфера на початку 1906 р. стала така, що він мусив покинути зовсім село і 2 роки туди не навідувався. А тим часом як раз в той час, як його вже не було на селі, селяне задумали заснувати сільську „Просвіту“ і з приводу цього вели з Доманицьким переписку: він Ім давав поради, виправлював зложений ними статут і т. д. Переписку цю було перечитувано, і з того вийшло „тайне соєщество“. Головного діяча в цій справі (просвіті), лісника Яворського навіть прогнали з посади. До тайного соєщества, само собою, долучено „агітацію“ та пропаганду“. Суда з цього приводу не було ніякого.

C. БОРІВКА, (на Поділлі). В нашому селі минулими святками трепались дуже сумні події. Одної ночі, коли багато народу вийшли з дому до церкви, з скринькою в розпрасів взято 400 карб., облических грош. Коли про це довідалися селяне, зараз почали пильнувати злочинців. Підозріння впало на селянина П—ка і його сина. Тільки після бити. Під час катування він виказав, ніби гроши находяться у другого селянина—К—ці. Стало потім катувати і цього. Заважували його рядом, товкави чобітами і били, чим трапились. Сцена робила страшне відчуття враження: де-які плачали. Небіжчика К—цю забили до смерті; після як виявилось, що він не вінен. Тільки лежало два тижні поки дочекалось слідчої комісії з лікарем, який роспоротив тіло, і переконався, що ніби то К—ця помер з переліку. Вбивці більшістю з заможніших хазяїв і, звісно, темні.

С. КИСЛЯК гайсинського повіту (на Поділлі). В селі Кислаку цими святами де які з свідоміших селян стали балакати поміж людьми про те, щоб „колядниць“ гроши повернути на купівлю українських книжок, і заснувати таким чином читальні для народу. Багато згожувалось з цею думкою і сподівались, що й справді буде читальня; але темна молодь, якою далеко більше в нас, ніж освічені, як роспілась, то більшу частину „заробітку“ віднесла до монополік. Так добрий замір і загинув. Діло ж кінчили старі чоловіки, що теж колядували. Тільки ті, за колядовані гроши, на які мали виписати

До наших шановних кореспондентів.

Наша редакція щодня одержує велику кількість дісписів та звісток од наших постійних і випадкових кореспондентів про різні віявища в житті Іхньої округи. На жаль багатом з цих писань не можна дати місця на газетних шпальтах або через те, що д-р. автори не рахуються в тяжкими сучасними цензуруними умовами, в яких пробує тепер періодична преса взагалі й особливо українська, або через те, що авторами не додержуються ті умови, про які ми писали кілька разів.

Тому, висловлюючи щиру подяку всім, хто має охоту своєю працею допомагати найширшому освітленню місцевого життя на території України, ми звертаємося до всіх наших кореспондентів в великих проханнях звертати свою увагу на згадані умови.

Крім того мусимо додати ще осьщо.

Чимало кореспондентів пишуть свої дісписи надзвичайно ігноруючи, робленою мовою, наче навмисне уникаючи народніх виразів та авторітів. Не кажучи вже про те, що виправдання таких писань завдає чимало клопоту редакції, ще не корисно як для читачів газети, так і для самої української мови взагалі: багато характерних, дуже влучних слів та місцевих виразів, що згодом, беззаречно, можуть завоювати собі місце в літературній мові, або навіть замінити не досить добре чи маловідповідні сучасні вирази, лишаються забутими, невідомими.

Через це ми уважно просимо всіх наших шановних дісписувачів не пуратися народних виразів та слів, а, по змові, вживати в своїх писаннях народної місцевої мови.

Це буде заслугою не тільки перед газетою, а й перед всією українською нацією.

Редакція.

ДОПИСИ.

(Од власних кореспондентів).

C. КОЛОДІСТЕ (звенигор. повіту). Шестеро селян з нашого села, засилилою адміністративним порядком на два роки до Вологодської губернії, а сина місцевого батюшка, українського письменника Василя Доманицького постановлено вислати у Вологодщину аж на три роки. Д-р Доманицький мав великий вплив на людей. Два роки (1904—1905), повернувшись з заходу, де він лічився од сухотів, Доманицький жив на селі безвідядно. За цей час він завів у себе в Колодістому—та по деяких сусідніх селах потребительські крамниці, вибудував у своєму селі Народний Дім, давав селянам юридичні та інші поради. Коли г. Зенінградіці одбувалися з почину предводителя дворянства Присінчина з Талді сельських уповноважених, то громада с. Колодістого послала на з'їзд Доманицького. На з'їзді селяне обрали його головою. Це не подобалось адміністрації. Коли місцевий стражник тяжко побив старого ліді, і зоказував губернатора того стражника забрали з села, то він почав писати на Доманицького донос за доносом. Атмосфера на початку 1906 р. стала така, що він мусив покинути зовсім село і 2 роки туди не навідувався. А тим часом як раз в той час, як його вже не було на селі, селяне задумали заснувати сільську „Просвіту“ і з приводу цього вели з Доманицьким переписку: він Ім давав поради, виправлював зложений ними статут і т. д. Переписку цю було перечитувано, і з того вийшло „тайне соєщество“. Головного діяча в цій справі (просвіті), лісника Яворського навіть прогнали з посади. До тайного соєщества, само собою, долучено „агітацію“ та пропаганду“. Суда з цього приводу не було ніякого.

C. БОРІВКА, (на Поділлі). В нашому селі минулими святками трепались дуже сумні події. Одної ночі, коли багато народу вийшли з дому до церкви, з скринькою в розпрасів взято 400 карб., облических грош. Коли про це довідалися селяне, зараз почали пильнувати злочинців. Підозріння впало на селянина П—ка і його сина. Тільки після бити. Під час катування він виказав, ніби гроши находяться у другого селянина—К—ці. Стало потім катувати і цього. Заважували його рядом, товкави чобітами і били, чим трапились. Сцена робила страшне відчуття враження: де-які плачали. Небіжчика К—цю забили до смерті; після як виявилось, що він не вінен. Тільки лежало два тижні поки дочекалось слідчої комісії з лікарем, який роспоротив тіло, і переконався, що ніби то К—ця помер з переліку. Вбивці більшістю з заможніших хазяїв і, звісно, темні.

С. КИСЛЯК гайсинського повіту (на Поділлі). В селі Кислаку цими святами де які з свідоміших селян стали балакати поміж людьми про те, щоб „колядниць“ гроши повернути на купівлю українських книжок, і заснувати таким чином читальні для народу. Багато згожувалось з цею думкою і сподівались, що й справді буде читальня; але темна молодь, якою далеко більше в нас, ніж освічені, як роспілась, то більшу частину „заробітку“ віднесла до монополік. Так добрий замір і загинув. Діло ж кінчили старі чоловіки, що теж колядували. Тільки ті, за колядовані гроши, на які мали виписати

книжок, занесли пан-отців, а пан-єтесь порадив виписати „ризи“, чи щось інше для церкви.

C. РАХНИ-ЛІСОВІ, брацлавського повіту (на Поділлі). Цими днями стражники вбили відомого злодія „Занізку“, одного з самих близьких товаришів відомого на все Поділля злодія Гандія. Сталося це так: „Занізка“ з другим, таючим іменем Ішов опівночі вулицею, а назустріч йому попалися два стражники. Стражники, цорвившись з злодіям, запитали: „Хто ти?“ Ти замісць отвіту стрільнув в стражників і поранив одного з них в ногу. Другий стражник теж стрільнув і влучив „Занізку“ в плече і куля пробігла наскрізь. Другий з стрільників відійшов. Відійшовши, він відійшов від селян, а він тільки мали право вивозити що-річно відповідну кількість хурصورого хамса, кілька вишин на будівлю та пастки в гаю худобу. Розвязувати усі непорозуміння селяни з поміщиком лежало на обов'язку д-ра комісара. Останніми часами комісари тягнуть руку за поміщиків, і своїми засудами кривляють селян. Селяни платять штраф навіть за хмиз, а до того ліс спрашують що-річно на півдні відповідну кількість хурصورого хамса, кілька вишин на будівлю та пастки в гаю худобу. Розвязувати усі непорозуміння селяни з поміщиком лежало на обов'язку д-ра комісара. Останніми часами комісари тягнуть руку за поміщиків, і своїми засудами кривляють селян. Селяни платять штраф навіть за хмиз, а до того ліс спрашують що-річно на півдні відповідну кількість хурصورого хамса, кілька вишин на будівлю та пастки в гаю худобу. Розвязувати усі непорозуміння селяни з поміщиком лежало на обов'язку д-ра комісара. Останніми часами комісари тягнуть руку за поміщиків, і своїми засудами кривляють селян. Селяни платять штраф навіть за хмиз, а до того ліс спрашують що-річно на півдні відповідну кількість хурصورого хамса, кілька вишин на будівлю та пастки в гаю худобу. Розвязувати усі непорозуміння селяни з поміщиком лежало на обов'язку д-ра комісара. Останніми часами комісари тягнуть руку за поміщиків, і своїми засудами кривляють селян. Селяни платять штраф навіть за хмиз, а до того ліс спрашують що-річно на півдні відповідну кількість хурصورого хамса, кілька вишин на будівлю та пастки в гаю худобу. Розвязувати усі непорозуміння селяни з поміщиком лежало на обов'язку д-ра комісара. Останніми часами комісари тягнуть руку за поміщиків, і своїми засудами кривляють селян. Селяни платять штраф навіть за хмиз, а до того ліс спрашують що-річно на півдні відповідну кількість хурصورого хамса, кілька вишин на будівлю та пастки в гаю худобу. Розвязувати усі непорозуміння селяни з поміщиком лежало на обов'язку д-ра комісара. Останніми часами комісари тягнуть руку за поміщиків, і своїми засудами кривляють селян. Селяни платять штраф навіть за хмиз, а до того ліс спрашують що-річно на півдні відповідну кількість хурصورого хамса, кілька вишин на будівлю та пастки в гаю худобу. Розвязувати усі непорозуміння селяни з поміщиком лежало на обов'язку д-ра комісара. Останніми часами комісари тягнуть руку за поміщиків, і своїми засудами кривляють селян. Селяни платять штраф навіть за хмиз, а до того ліс спрашують що-річно на півдні відповідну кількість хурصورого хамса, кілька вишин на будівлю та пастки в гаю худобу. Розвязувати усі непорозуміння селяни з поміщиком лежало на обов'язку д-ра комісара. Останніми часами комісари тягнуть руку за поміщиків, і своїми засуд